

Στή Γέννηση τοῦ Ἁγίου Προφήτου Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ Ἰωάννου

ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ

α. — Ἀκόμα καί ἂν ἔμοιαζε ὁ λόγος μας μέ ἀνοιξιᾶτικο τραγούδι καλικέλαδου ἀηδονιοῦ, πολύ φτωχά θά κατάφερνε νά ὑμνήσει τή μεγάλη φωνή τῆς ἀλήθειας πού γεννιέται σήμερα. Τώρα ὅμως πού ἡ λαλιά μας εἶναι ἀσθενική καί πολύ κακοφωνή, πῶς νά ὑμνήσει τόν πιό δοξασμένο ἀπό ὅλους τοὺς Προφήτες; Πῶς νά ψάλλει αὐτόν πού εἶναι ἡ τιμή καί ἡ δόξα τῶν Ἀποστόλων; Πῶς νά δοξολογήσει αὐτόν πού ἔχει μιά ξέχωρη τιμή ἀνάμεσα στοὺς μάρτυρες;

Ἐκεῖνο δέ πού μοῦ φαίνεται ἀξιοπρόσεχτο εἶναι τό ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἄλλους ἀγίους, πλέκει ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τά ἐγκώμια, ὁ πιό ἀξιοτίμητος τοῦ πιό ἀναγνωρισμένου καί ὁ λιγότερο γνωστός τοῦ λιγότερο φημισμένου. Αὐτόν ὅμως πού τώρα ἐμεῖς ἐξυμνοῦμε τόν ἐγκωμίασε, πρὶν ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἐγκωμιαστὲς του, ὁ ἴδιος ὁ Χριστός καί Θεός, ἡ Ἀλήθεια, λέγοντας: «Δέν ἔχει

μέχρι σήμερα γεννηθεῖ μεγαλύτερος προφήτης από τόν Ἰωάννη τόν Βαπτιστή» (Ματθ. 11, ΙΙ).

Ἀφοῦ λοιπόν τόσο πλούσια καί ἀνυπέρβλητα ἔχει ἐπαινεθεῖ καί ἔχει ἐγκωμιαστεῖ ὁ μέγας Πρόδρομος ἀπό τόν Ὑψιστο Θεό-Λόγο, ἔχει τάχα ἀνάγκη ἀπό τά φτωχά μας λόγια, ἀγαπητοί μου ἀκροατές; Ὅχι βέβαια, δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό τά φτωχά μας λόγια ὁ Τίμιος Πρόδρομος. Ἐμεῖς ὅμως ἀποτολμᾶμε νά ποῦμε δύο λόγια γι' αὐτόν, γιατί εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά τό κάνουμε ἀπό ὑπακοή στόν πατέρα καί ἡγούμενό μας, ἐκτελώντας ὅπωςδῆποτε τήν ἐντολή πού μᾶς ἔδωσε. Συγχρόνως ὅμως θά λάβουμε ἀγιασμό καί Χάρη καί μόνο πού ὁ νοῦς μας θ' ἀσχοληθεῖ μέ τόν Τίμιο Πρόδρομο.

β'.— Ἐμπρός λοιπόν, ἄς γιορτάσουμε τήν ἡμέρα. Ἄς πανηγυρίσουμε τό γεγονός τῆς γεννήσεώς του, ὄχι μόνο ὅσοι κατοικοῦν στά περὶχωρα, ἀλλά καί ὅλοι ὅσοι περιτριγυρίζουν τόν πνευματικό Ἰορδάνη.

Ἄς μποῦμε βαθιά στό νόημα αὐτοῦ τοῦ παράδοξου μυστηρίου. Ἄς γνωρίσουμε αὐτό πού τόσο ὑπερφυσικά γίνεται σήμερα. Ἄς ἐμβαθύνουμε στά ὅσα ἔχουν συμβεῖ γύρω ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Ζαχαρία. Καί ἄς μὴν παραλείψουμε νά ἀναφέρουμε ὅλα ἐκεῖνα πού διαδραματίστηκαν στό πρόσωπο τῆς Ἐλισάβετ. Πόσο μέγας ὑπῆρξε ὁ Πρόδρομος φαίνεται καί μόνο ἀπό τούς γονεῖς πού εἶχε, γιατί οἱ γονεῖς του δέν ὑπῆρξαν ἄσημοι ἀλλά πολύ περίδοξοι καί ἐπιφανεῖς.

Ὁ μὲν Ζαχαρίας, σάν ἄλλος Ἀαρών καί στήν ἡλικία καί στό ἀξίωμα, ντυμένος τήν Ἀρχιερατική στολή —δηλαδή τό περιστήθιο, τήν ἐπωμίδα, τό χιτώνα πού ἔφτανε μέχρι τούς ἀστραγάλους καί τό χιτώνα τόν κροσσωτό, τό διακριτικό σκοῦφο τῆς ἱερωσύνης καί τῆ ζώνη, πού ἦταν ὅλα καταστόλιστα μέ χρυσάφι καί πολύτιμους λίθους καί ὑάκινθο καί βύσσο— εἰσῆλθε στά Ἅγια τῶν Ἁγίων νά ἱερουργήσει γιατί ἐφημέρευε.

Ἡ δὲ Ἐλισάβετ ὑπῆρξε ἴδια στή δόξα μὲ τῆ Σάρρα καί μᾶλλον πιά δοξασμένη ἀπ'αὐτήν, ὡς συγγενῆς τῆς Θεομήτορος. Αὐτή λοιπόν σύμφωνα μὲ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ χαριτώθηκε, ἂν καί ἦταν στείρα, νά γεννήσει ὄχι τόν Ἰσαάκ, πού ὀνομάστηκε δοῦλος τοῦ Θεοῦ (Γέν. 34, 14 καί Δαν. 3, 35), ἀλλά τόν Ἰωάννη πού ἔγινε γνήσιος φίλος τοῦ Χριστοῦ.

Ἦ ἄγονη μήτρα, πού κράτησες μέσα σου τέτοιο παιδί! Ἦ ἄκαρπη γῆ, πού βλάστησες τέτοιο καρπερό στάχυ!

Γί αὐτό δέν πρέπει νά διστάσουμε ν' ἀναφωνήσουμε καί πάλι πρὸς αὐτήν, μὲ καινούργιο τώρα νόημα τά λόγια τοῦ μεγαλόστομου Ἰσαῦ. «Γέμισε τὴν καρδιά σου μ' εὐφροσύνη στείρα, πού δέν ἀπόχτησες παιδιά. Φώναξε μ' ὄλη σου τῆ δύναμη ἐσύ πού δέν δοκίμασες ὠδίνες τοκετοῦ» (Ἠσ. 54, 1), γιατί ἔκανες ν' ἀνθίσει ἀπὸ τὴν ἔρημη μήτρα σου ὁ Ἰωάννης, τό κρίνο τῆς ἀγνότητος, τό τριαντάφυλλο πού εὐωδιάζει ἀπὸ Ἄγιο Πνεῦμα, τό λιβάδι τῆς ἐγκράτειας, πού μᾶς γεμίζει μὲ ἀγαθά, ἡ φωτοδότρα πηγὴ πού λάμπει κατὰ τὴ φανέρωση τοῦ Χριστοῦ πάνω στή γῆ, ὁ Ἰωάννης, ὁ στρατιώτης τοῦ οὐράνιου βασιλιᾶ, πού ὁ ἴδιος τόν ξεχώρισε καί τόν ὑπέδειξε στό λαό Του, ὁ ἄριστος νυμφαγωγός τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ πρὸς τόν οὐράνιο Νυμφίο τῆς Χριστοῦ, ὁ ἀκούραστος διαλαλητής καί μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ πού εἶναι ἡ μόνη Ἀλήθεια, ὁ Ἰωάννης, ὁ φλογερός κήρυκας τῆς μετάνοιας, ὁ σαρκωμένος ἄγγελος τοῦ Κυρίου, αὐτός πού φανέρωσε σέ ὄλους τόν Ἀμνό, πού θά σήκωνε πάνω του ὄλου τοῦ κόσμου τίς ἀμαρτίες.

Καί δέν θά μπορέσω μὲ ὄ,τι καί νά πῶ νά ἀναφέρω ὄλες τίς ἀρετές του, ἀκόμα καί ἂν ἀραδιάσω ὄλους τούς τίτλους πού τοῦ ἔχουν δοθεῖ. Γιατί τοῦ ταιριάζουν πολλά ὀνόματα καί εἶναι κοσμημένος μὲ πάρα πολλές ἀρετές, μιά καί αὐτός ἀξιώθηκε νά πάρει τὴν πιά μεγάλη χάρη ἀπ' ὄλους ἐκείνους πού σφράγισε τό Ἄγιο Πνεῦμα.

γ'.— Τιμούμε βέβαια και τή γενέθλια ημέρα του προπάτορα Ισαάκ, τον οποίο συνέλαβε και γέννησε στα γηρατιά της η Σάρρα και για τον οποίο είπε: «Ποιός θα φέρει τό χαρούμενο μαντάτο στον Άβραάμ και θα του μηνύσει ότι η Σάρρα θηλάζει βρέφος;» (Γέν. 21, 7), γεγονός που πανηγύρισε ο Άβραάμ με μεγάλο συμπόσιο την ημέρα ταής απογαλακτίσεώς του.

Επίσης τιμούμε και τή γενέθλια ημέρα του Σαμψών που και αυτός χαρίστηκε στο Μανωέ από στείρα μάνα, σύμφωνα με τό ξεχωριστό θέλημα και την ξεχωριστή χάρη του Θεού (Ιουδ. 13,14). Αυτός, καθώς λέει η Άγία Γραφή, δεν θα 'πινε κρασί και οίνοπνευματώδη ποτά και δεν θα 'τρωγε τίποτα άκάθαρο. Θα άναδειχνόταν άκόμα άρχηγός του Ισραηλιτικού λαού για να τον σώσει από τούς άλλοφύλους έχθρους του.

Τέλος, προσπερνώντας και άλλων άγιων σχετικές περιπτώσεις, θα άναφέρω τον προφήτη Σαμουήλ, τον οποίο γέννησε η πολυδοξασμένη Άννα με τον Έλκανά και τον άφιέρωσε από βρέφος στον Θεό. Άλλά όλοι αυτοί δεν φτάνουν, άγαπητοί μου, τό μεγαλειό του Ιωάννη. Γιατί άλλοι άπ' αυτούς έζησαν πριν από την παράδοση του γραπτού Νόμου και άλλοι μετά άπ' αυτή. Ο Ιωάννης όμως, ο γιός του ιερέα Ζαχαρία και της άξιοθαύμαστης Έλισάβετ, τό άνθος που στόλισε την είσοδο του Χριστού στον κόσμο, φύτρωσε και άνθισε στο μεσοδιάστημα του Νόμου και της Χάρης. Άνέτειλε τό νοητό άστέρι, προαναγγέλλοντας την άνατολή του Ηλίου της δικαιοσύνης. Προέτρεξε ο στρατιώτης, κηρύττοντας τον έρχομό του βασιλιά ολοκληρης της κτίσης. Έηρθε ο οδηγός της Νύμφης του Χριστού Έκκλησίας, διαλαλώντας την επικείμενη παρουσία του Νυμφίου Χριστού. Και οι μέν άλλοι προφήτες προφήτεψαν ή θαυματούργησαν άρκετά χρόνια μετά τή γέννησή τους, ο Τίμιος Πρόδρομος όμως πληρώθηκε από τό Άγιο Πνεύμα και άναδείχτηκε θαυματοργός ένόσω άκόμα βρισκόταν στην κοιλιά της μάνας του.

δ'.— Θα κάνω λοιπόν μία παρομοίωση για να δείξω τη μεγαλοπρέπεια της μορφής του Τιμίου Προδρόμου. Όπως ένας βασιλιάς, που βγαίνει με πομπή και βασιλική μεγαλοπρέπεια από τα ανάκτορά του, έχει ραβδούχους και άλλους που προπορεύονται με σκήπτρα, μετά υπάτους, υπάρχους και ταξιάρχους —τελευταία δέ έρχεται ένας αξιωματικός με πολύ μεγάλο βαθμό και μετά απ' αυτόν άμέσως εμφανίζεται ο βασιλιάς, αστράφτοντας μέσα στο χρυσάφι και τους πολύτιμους λίθους— τό ίδιο φανταστείτε ότι συνέβη και με τον άληθινό και μόνο βασιλιά όλόκληρης της κτίσης, τον Χριστό και Θεό μας. Όταν έπρόκειτο να έρθει ο Χριστός στον κόσμο σαν άνθρωπος, προπορεύτηκαν οι πατριάρχες, όπως ο Άβραάμ, ο Ίσαάκ και ο Ίακώβ. Έπειτα ο Μωυσής, που αξιώθηκε να φανερώσει τό νόμο του Θεού στους άνθρωπους, ο Άαρών και ο Σαμουήλ και όλος ο χορός των άγιων προφητών. Τελευταίος δέ από όλους εμφανίστηκε ο Ίωάννης και άμέσως μετά ο Δεσπότης μας Χριστός, για τον Όποιο ο Ίωάννης εΐπε: «Αυτός που έρχεται μετά από μένα, εΐναι άνώτερός μου, γιατί υπήρξε πριν από μένα» (Ίωάν. 1, 15). Έτσι αποδείχτηκε ο Τιμιος Πρόδρομος αν και τελευταίος στην παράταξη, πρώτος στην άξια και από αυτούς ακόμα τους Προφήτες και τους Άποστόλους και από όλους τους άλλους άγιους σπουδαιότερος, σύμφωνα με όσα κήρυξε ο άληθινός Λόγος του Θεού, ο Χριστός. Και εΐναι πióτερο τιμημένος, γιατί ήταν τελευταίος από τους προφήτες και πρώτος από τους άγιους της έποχής της Καινής Διαθήκης. Αναπτύσσοντας λοιπόν την ιστορία, όπως αναφέρεται στο ιερό Ευαγγέλιο, ως ακούσουμε τί ήταν εκείνα που ο Γαβριήλ εΐπε στο Ζαχαρία.

ε'.— «Φανερώθηκε σ' αυτόν», λέει, «άγγελος Κυρίου και παραστάθηκε δεξιά από την Τράπεζα που εκαιγαν τό θυμίαμα. Και μόλις τον εΐδε ο Ζαχαρίας ταραχτηκε και φοβήθηκε πολύ» (Λουκ. 1, 11-12). Γιατί ήταν πολύ σεβάσμια και ιερή ή όπτασία και φοβερός ο τόπος που συνέβη τό γεγονός. Γιατί λέει ή Άγία Γραφή: «Πόσο φοβερός εΐναι αυτός ο τόπος! Αυτός δέν

είναι τίποτε άλλο, παρά η ίδια ή κατοικία του Θεού» (Γέν. 28, 17). Καί δέν είναι περίεργο τό ὅτι ὁ ἱερέας, ἂν καί ἦταν δίκαιος, τaráχτηκε καί κυριεύτηκε ἀπό φόβο, ἀφοῦ τό ἴδιο συνέβη καί μέ τόν Δανιήλ τόν «ἄνθρωπο τῶν ἐπιθυμιῶν» (Δαν. 10, 8), πού βλέποντας τόν ἄγγελο θαμπώθηκε καί ἔμεινε ἄφωνος καί ἔπεσε μέ τό πρόσωπο στή γῆ, ἀπό τοῦ ἄγγελου τήν ὑπέρμετρη καί ἀσύγκριτη λαμπρότητα. «Φάνηκε» λέει, «σ' αὐτόν ἄγγελος Κυρίου». Τί ἔχουν νά μᾶς ποῦν γι' αὐτό οἱ μισοχριστιανοί πού δέν ἱστοροῦν εἰκόνες τῶν ἁγίων ἀγγέλων; Ἄν ποτέ ἔχει φανερωθεῖ ἄγγελος σέ ἄνθρωπο, τότε ἔχει καί ζωγραφιστεῖ ὅπως ἀκριβῶς καί φανερώθηκε καί ὄχι μέ μορφή διαφορετική. Καί φανερώθηκε μέ τήν ἴδια ἀκριβῶς μορφή πού παρουσιάστηκαν παλιά στό Μωυσῆ, στό ὄρος Σινᾶ, τά Χερουβεὶμ πού περιστοιχίζουν τό ἱλαστήριο τῆς κιβωτοῦ τῆς Διαθήκης. Ἐάν λοιπόν αὐτό πού οὔτε σῶμα οὔτε ὑλική μορφή ἔχει, δύναται νά περιγραφεῖ —σύμφωνα μέ τήν μορφή πού φανερώθηκε— πῶς δέν θά μπορούσαμε νά ἱστορήσουμε εἰκόνα γιά κάτι πού καί σῶμα ἔχει καί ὑλική μορφή καί προσλαμβάνει διάφορα χρώματα καί ψηλαφιέται σάν τρισδιάστατο ἀντικείμενο, ὅπως εἶναι καί ἡ μορφή τοῦ Σωτήρα μας, ὥστε μ' αὐτόν τόν τρόπο νά κάνουμε ὀλοφάνερη τή σάρκωσή του, γεγονός πού πρέπει νά μένει ἔξω ἀπό κάθε φαντασία;

Ἄς μή νομίσουν λοιπόν οἱ ἄφρονες ὅτι, ζωγραφίζοντας τή μορφή τοῦ Χριστοῦ, ἀπεικονίζουμε ταυτόχρονα καί τή Θεότητά Του, ἡ ὁποία δέν μπορεῖ νά ἐκφραστεῖ, οὔτε νά κατανοηθεῖ ἢ νά περικλειστεῖ, οὔτε νά πάρει σχῆμα, οὔτε θέση, οὔτε ἔκταση, οὔτε μέγεθος, οὔτε κανένα ἄλλο γνώρισμα, ἀπ' ὅσα εἶναι δυνατόν νά περιγραφοῦν. Γιατί ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄπειρη καί ἀκατάληπτη.

Γι' αὐτό καί ὅταν ἱστοροῦμε τήν εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μέ τό νά περιγράψουμε τή μορφή Του δέν περιγράψουμε συγχρόνως καί τήν ψυχή Του πού εἶναι ἄυλη καί ἄμορφη —αὐτό εἶναι ἀδύνατον— ἀλλά ἀποδίδουμε χωριστά

καί ξεκάθαρα στό ἄυλο καί στό ὑλικό αὐτό πού τοῦ ταιριάζει. Δηλαδή τήν οὐσία τοῦ Θεοῦ πού δέν περιγράφεται, δέν τήν ἀπεικονίζουμε. Εἰκονίζουμε ὅμως τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού δύναται νά περιγραφεῖ, σύμφωνα μέ ὅσα στοιχεῖα μᾶς δίνει τό ἱερό Εὐαγγέλιο.

Ἀλλά ἄς γυρίσουμε στό θέμα μας.

στ'.— «Καί τοῦ εἶπε ὁ ἄγγελος· μή φοβᾶσαι Ζαχαρία, γιατί ὁ Θεός δέχτηκε τήν προσευχή σου» (Λουκ. 1, 13). Ἀμέσως μέ τή διαβεβαίωση αὐτή τοῦ 'διωξε τό φόβο, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει μέ κάθε ἀγγελική ὀπτασία. Μετά δηλαδή ἀπό τό φόβο πού προκαλεῖ ἡ ἐμφάνιση τοῦ ἀγγέλου, ἀφαιρεῖται ἀπό τόν ἄνθρωπο ἡ δειλία. Ἐνῶ γίνεται ἀκριβῶς τό ἀντίθετο ὅταν ἐμφανίζεται ὁ δαίμονας. Δηλαδή στήν ἀρχή ὁ ἄνθρωπος πού τόν δέχεται εἶναι χαρούμενος καί θαρραλέος, μετά ὅμως ἀπό λίγο γεμίζει ταραχή καί φόβο.

«Μή φοβᾶσαι, εἶπε, Ζαχαρία, γιατί ὁ Θεός δέχτηκε τήν προσευχή σου καί ἡ γυναίκα σου ἡ Ἐλισάβετ θά φέρει στόν κόσμον ἕνα γιό» (Λουκ. 1, 10).

Ἦ ἀξιοεπιθύμητο καί θεόσδοτο παράγγελμα, σύμφωνο μέ τή βαθιά ἐπιθυμία τους! Ἦ ἀγγελοφερμένη ὑπόσχεση, πού εἶσαι καρπός τόσων ἐπίμονων προσευχῶν! Κατάφερε ὁ Ζαχαρίας νά κερδίσει ἐκεῖνο πού ἡ ψυχή του ἐπιθυμοῦσε! Πέτυχε ἐκεῖνο γιά τό ὅποιο παρακαλοῦσε μέ τόση θέρμη! Βρῆκε ἐκεῖνο πού ζητοῦσε. Βρῆκε, ὄχι ἀπό φυσική συνάφεια ἀλλά ἀπό καρποφόρα προσευχή τό ξανάνιωμα τῆς ἄγονης μήτρας καί τήν ἱκανοποίηση τῆς λαχτάρας της νά κάνει παιδί. Διότι ἡ στέρωσή της δέν ἦταν βέβαια ἐπιτίμιο καί κατάρα τοῦ Θεοῦ —μὴν πάει ἐκεῖ τό μυαλό σας— ἀλλά ἦταν προφητικό ἐξάγγελμα μεγάλου μυστηρίου.

Ἔχω τήν ἐντύπωση ὅτι, παρόλο πού ὁ Ζαχαρίας εἶχε παραδοθεῖ σέ πολλή προσευχή καί παρακαλοῦσε τόν Θεό νά λύσει τή στέρωση τῆς Ἐλισάβετ, δέν εἰσακούστηκε ἀμέσως ἀπό τόν Θεό, γιατί δέν ἦταν ἀκόμα ὁ κατάλληλος

καιρός. Δέν εἶχε φτάσει ἀκόμα ἡ ἐποχή πού ὁ Χριστός θά σαρκωνόταν. Τότε μόνον νά ἐλπίζεις ὅτι θά ἀπόκτησεις παιδί, Ζαχαρία, ὅταν ἔρθει στή γῆ Αὐτός πού χρόνια προσδοκοῦν καί περιμένουνε τά ἔθνη. Τότε νά περιμένεις πώς ἡ Ἑλισάβετ θά πάψει νά εἶναι στεῖρα, ὅταν ἔρθει Αὐτός πού εἶναι ἡ ἐλπίδα τῆς οἰκουμένης. Ἐπειδή ὅμως ἦρθε πιά αὐτή ἡ ὥρα, δέξου μέ τήν προαγγελία τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ τῆς καρδιάς σου τό ποθούμενο. Σάν ἄλλος ἀετός ξαναπάρε τό νεανικό σου σφρίγος (Ψαλμ. 102, 5). «Γνώρισε, εἶπε ὁ ἄγγελος, τή σύζυγό σου. Γιατί ἔγινε δεκτὴ ἡ προσευχή σου καί ἡ γυναίκα σου Ἑλισάβετ, θά σοῦ γεννήσει ἕνα γιό καί θά τοῦ δώσεις τό ὄνομα Ἰωάννης». Φανέρωσε ἔτσι ὁ ἄγγελος καί τό ὄνομα πού θά 'παιρνε τό παιδί, ὄνομα πού καί ἀπό τήν ἴδια τήν ἐτυμολογία του φανερώνει ὅτι τό παιδί θά ἦταν οὐρανόσταλτο.

ζ'.— Εἶπε δέ ὁ Ζαχαρίας στόν ἄγγελο —γιατί μιλάει μέ τόν ἄγγελο μέ θάρρος σάν ἴσος πρός ἴσο. «Πῶς θά βεβαιωθῶ γι' αὐτό, ἀφοῦ ἐγώ εἶμαι γέροντας καί ἡ γυναίκα μου προχωρημένη στήν ἡλικία;» (Λουκ. 1, 18). Ἡ ἀπόδειξη πού χωρίς ἰδιαίτερη σκέψη ζήτησε, γιά τόν τρόπο πού θά γινόταν πατέρας, τοῦ προσάπτει ὡς ἱερέα τό ἀμάρτημα τῆς ἀπιστίας. Αὐτή ἡ ἐρώτηση ὅμως δέν προέρχεται ἀπό τήν ἀπιστία, ἀλλά ἀπό τήν ἀνάγκη ἐξακριβώσεως τῆς ἀλήθειας. Ἐπαθε ἔτσι καί ὁ Ζαχαρίας τό ἴδιο μέ τόν Ἀπόστολο Θωμᾶ. Γιατί δέν ἦταν δικαιολογημένο, προφήτης αὐτός καί γνώστης τῶν θείων πραγμάτων, νά ἀγνοεῖ ὅτι ὁ Θεός μπορεῖ νά ἀνακαινίσει τή φύση, νά ξανανιώσει τά γηρατεία, νά βγάλει ἀπό τό ἀδιέξοδο τόν ἄνθρωπο, νά βρεῖ λύσεις στά προβλήματα, ὅπως ἄλλωστε συνέβη μέ τόν Ἀβραάμ καί τή Σάρρα, μέ τήν Σωμανίτιδα καί μέ τόσες καί τόσες ἄλλες ἀνάλογες περιπτώσεις, πού ἔδειξε τή θαυματουργική Του δύναμη. Ἀλλ' ὅμως ἐπειδή οἱ χαρούμενες ἀγγελίες, πού μνηύουν τήν πραγματοποίηση τῶν μεγάλων καί ἀσυνήθιστων προσδοκιῶν τῆς ψυχῆς, ὅταν ἀκουστοῦν ἀπροσδόκητα καί ξαφνικά φέρνουν συνήθως ταραχή, γι' αὐτό καί τώρα ὁ Ζαχαρίας, ἐπειδή ταραχτήκε, τηρεῖ

έπιφυλαχτική στάση. Καί αυτό νομίζω ότι τό κάνει ὄχι ἐξαιτίας τῆς ἀπιστίας του, ἀλλά γιατί βιάζεται νά φτάσει στήν ἀναμφισβήτητη καί ἀδιάσειστη βεβαιότητα. Καί ἀμέσως σάν νά κυριεύτηκε ἀπό ἀφόρητη χαρά, φωνάζει πρὸς τόν ἄγγελο καί λέει: «Πῶς θά βεβαιωθῶ γι' αὐτό πού μοῦ λές»; Μήπως παραλογίζεσαι; Μή καί δέν βγοῦν ἀληθινά αὐτά πού μοῦ ἀναγγέλλεις; Δός μου ἐπίσημη διαβεβαίωση, δός μου χειροπιαστή ἀπόδειξη, ὅπως παλιότερα ἔδωσε ὁ Θεός στόν Ἀβραάμ τό σημεῖο τῆς περιτομῆς, βεβαιώνοντάς τον ἔτσι ὅτι θά γίνει πατέρας πολλῶν ἐθνῶν καί ὅτι θά γεννηθοῦν ἀπ' τῆ γενιά του πολλοί βασιλεῖς. Καί ὅπως διαβεβαίωσε πρὶν ἀπ' αὐτόν τό Νῶε μέ τό σημεῖο τοῦ οὐράνιου τόξου, ὅτι δηλαδή δέν θά καταστρέψει μέ κατακλυσμό τῆ γῆ. Ἀκόμα ὅπως ἔκανε τῆ ράβδο τοῦ Μωυσῆ νά πάρει μορφή φιδιοῦ καί νά ξαναγίνει ἀμέσως πάλι ραβδί, γιά νά πιστέψουν μ' αὐτόν τόν τρόπο οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι τοῦ φανερώθηκε ὁ Θεός.

η'.— Καί ἀποκρίθηκε ὁ ἄγγελος καί τοῦ εἶπε: Νά τό σημεῖο πού ζητᾶς: Θά χάσεις τῆ λαλιά σου καί δέν θά μπορεῖς πιά νά βγάλεις λέξη, γιατί δέν πίστεψες στά λόγια μου —ἐννοεῖται βέβαια γιατί δέν πίστεψε ἀπλά καί ἀνεξέταστα— πού θά ἐκπληρωθοῦν ὅταν φτάσει ὁ κατάλληλος καιρός. Πῆρε λοιπόν τήν κατάλληλη γιά τήν περίσταση ἀπόδειξη, πού ζητοῦσε ὁ Ζαχαρίας, δηλαδή τῆ σιγή τῆς φωνῆς του, μιᾶς φωνῆς πού κάποτε θά σταματοῦσε γιά πάντα μπροστά στή ζωντανή καί σαρκωμένη φωνή, τόν Πρόδρομο πού θά γεννιόταν ἀπ' αὐτόν. Καί ἐνῶ ἔμεινε μέ κλειστό στόμα συνέχισε νά ὑμνεῖ, μέ μυστική πιά φωνή τό Δωρητή τοῦ παιδιοῦ, πού ἔμελλε νά γεννηθεῖ. Ὅταν βγῆκε, λέει ὁ ἱερός εὐαγγελιστής, ἀπό τό ἱερό τοῦ Ναοῦ, «δέν μποροῦσε πιά νά μιλήσει. Καί ἀπ' αὐτό κατάλαβαν οἱ ἄλλοι ὅτι εἶχε δεῖ κάποιο ὄραμα στό ἱερό, ἐνῶ ὁ ἴδιος προσπαθοῦσε νά ἐξηγήσει μέ νοήματα καί παρέμενε βουβός» (Λουκ. 1, 22). Ἐμεινε κωφάλαλος, πρῶτα-πρῶτα γιά νά μή δέχεται ἐρωτήσεις, γιατί ἀλλιῶς δέν θά μποροῦσε νά μήν πληροφορήσει τούς ἄλλους γιά τό

ὄραμα. Ἐπειτα δὲ ἐπειδὴ κατὰ κάποιο τρόπο εἶχε βγεῖ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως του καὶ καθὼς ἔμεινε κατάπληκτος καὶ ἐμβρόντητος ἀπὸ τὸ ὄραμα πού ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸ ζεῖ τόσο βαθιά μέσα του, δὲν μποροῦσε νὰ δώσει προσοχὴ στὰ κούφια λόγια τῶν ἄλλων. Ἡ σιωπὴ λοιπὸν δὲν εἶχε κανένα ἄλλο νόημα, παρά ἦταν μονάχα μιὰ προφητεία, πού προδήλωνε ὅτι θὰ γινόταν πατέρας προφήτη. Καὶ αὐτὸ ἦταν ἴσως καὶ σημεῖο τοῦ τέλους τῆς λατρείας τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, ἀλλὰ καὶ σημεῖο τῆς ἀνατολῆς τῆς ἐποχῆς τῆς Χάρης, πού θὰ ἄρχιζε μὲ τὸ γεγονὸς τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰωάννη.

Προσπερνώντας ὅμως τὰ ἄλλα σημεῖα πού σχετίζονται μὲ τὸ θέμα μας — γιατί δὲν εἶναι οὔτε τῆς ἡμέρας, οὔτε τῆς δυνατοτήτάς μας— ἄς ἔρθουμε ἀμέσως σ' αὐτὸ πού μᾶς ἐνδιαφέρει ἄμεσα.

Θ'.— Καὶ συνέβη, ὅπως λέει ὁ ἱερός εὐαγγελιστής, τὸ ἐξῆς: «Μόλις ἄκουσε ἡ Ἐλισάβετ τὸ χαιρετισμὸ τῆς Μαρίας, σκίρτησε ἀπὸ χαρὰ μέσ' τὴν κοιλιὰ της τὸ βρέφος» (Λουκ. 1, 41).

Ὡ Ἰωάννη, μακαριστὸ βρέφος, ἀκοίμητο ἔμβρυο! Ἐνῶ ἀκόμα βρισκόσουν στὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας σου, πῶς ἔνιωσες τί γίνεται στὸν κόσμος; Ἐνῶ ἀκόμα δὲν εἶχες τελειωθεῖ πῶς παρουσιάζεσαι ὑπερτέλειος; Πῶς ἔξι μόλις μηνῶν ἔμβρυο, ἐκφράστηκες σὰν σοφὸς γέροντας; Πῶς χωρὶς ἀκόμα νὰ μπορεῖς νὰ διανοηθεῖς φάνηκες τόσο συνετός; Πῶς μίλησες μὲ τόση εὐφράδεια, ἐνῶ ἀκόμα δὲν μποροῦσες νὰ ἀρθρώσεις λέξη; Πές μας, πές μας λοιπὸν, πῶς ἐνῶ βρισκόσουν ἀκόμη στὴ σκοτεινὴ χώρα τῶν μητρικῶν σπλάχνων, χωρὶς νὰ βλέπεις, χωρὶς ν' ἀκοῦς, χωρὶς νὰ ἔχεις ἀρθρώσει ἀκόμα μιὰ λέξη, χωρὶς νὰ ἔχεις κάνει ἀκόμα οὔτε ἓνα βῆμα, χωρὶς νὰ ἔχεις ἀκόμα σκάσει τὸ πρῶτο χαριτωμένο παιδικὸ χαμόγελο, πῶς βλέπεις τόσο καθαρὰ ὅσα δὲν μποροῦν νὰ δοῦν οἱ ἄνθρωποι; Πῶς ἔχεις μιὰ τόσο σοφὴ γνώση; Πῶς θεολογεῖς; Πῶς

σκιρτᾶς χαρούμενα; Γιατί χαίρεσαι τόσο πολύ; Ἀπάντησέ μας, ἀπάντησέ μας, πανθαύμαστε!

Μεγάλο, λέει, τό μυστήριο πού συντελεῖται καί δέν μπορεῖ νά τό συλλάβει νοῦς ἀνθρώπινος αὐτό πού διαδραματίζεται. Ἴαν καί εἶμαι ἀπλός ἄνθρωπος ἐπιτελῶ παράδοξα πράγματα, γιά νά φανερώσω Ἐκεῖνον πού πρόκειται ὡς Θεάνθρωπος νά ὑπερβεῖ τούς ὅρους τῆς φύσης. Βλέπω μολονότι εἶμαι ἀκόμα ἔμβρυο, γιατί αἰσθάνομαι κοντά μου νά κυοφορεῖται ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. Ἔχω τή δυνατότητα νά ἀκούω ἐπειδή γνωρίζω πολύ καλά τά πάντα καί ἐπειδή γεννιέμαι γιά νά εἶμαι ἡ φωνή τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Κράζω μέ ὅλη μου τή δύναμη, γιατί νιώθω νά σαρκώνεται ὁ Μονογενής Υἱός τοῦ Πατρός. Σκιρτάω, γιατί αἰσθάνομαι νά παίρνει ἀνθρώπινη μορφή ὁ Ποιητής ὅλης τῆς κτίσης. Χαίρομαι μέ ὅλη μου τήν ψυχή, γιατί λογίζομαι ὅτι σαρκώνεται ὁ Λυτρωτής τοῦ κόσμου. Σᾶς ἀναγγέλλω τήν ὥρα πού ὁ Θεός ἔρχεται σάν ἄνθρωπος στόν κόσμο. Τρέχω μπροστά, πρῖν φτάσει Ἐκεῖνος ἀνάμεσά σας, σάν κορυφαῖος τοῦ δοξολογικοῦ χοροῦ σας καί σάν τόν Δαυίδ λοιπόν σᾶς παραγγέλλω προφητικά: Ἀρχίστε τό τραγούδι, πάρτε καλόηχο τύμπανο, ψαλτήρι καί κιθάρα. Τραγουδῆστε, ψάλτε γι' Αὐτόν, ὑμνεῖστε ὅλο του τό μεγαλεῖο πού βρίσκεται σέ ὅσα θαυμάσια ἐπιτελεῖ.

Γ.— Ἴρα λοιπόν Ἰωάννη, σηκώθηκες πάνω ἀπ' τά ἐπίγεια καί ἀξιώθηκες νά ἀντικρύσεις τά οὐράνια; Ξεπέρασες καί αὐτές τίς ἀγγελικές δυνάμεις πού ὑπῆρχαν πρῖν ἀπό τή δημιουργία τοῦ ὄρατοῦ κόσμου; Πῶς λοιπόν τιμήθηκες μέ τό ἀξίωμα τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων, ἐνῶ δέν πλάστηκες ἄγγελος; Καί πῶς ἀγέννητος ἀκόμα, μᾶς ἐμήνυσες καί μᾶς προανάγγειλες μέ ἄμεση Θεϊκή ἔμπνευση ἐκεῖνο πού καί γιά τούς ἀγγέλους ἀκόμα ἦταν ἄγνωστο καί ἀδίδακτο;

Δέν προσπάθησα ν' ανέβω σέ φανταστικά ὕψη. Οὔτε περπάτησα πάνω στά σύννεφα, οὔτε ξεπέρασα τούς οὐρανοὺς, οὔτε ανέβηκα πιό ψηλά ἀπό τίς τάξεις τῶν φλογερῶν καί ἀσώματων ἀγγέλων. Κανένας ἄς μή φανταστεῖ κάτι τέτοιο. Ἀλλά μάθετε ὅτι Αὐτός πού βρίσκεται πάνω ἀπ' ὅλα καί μένει στοὺς Πατρικούς κόλπους μαζί μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, χωρίς νά χωριστεῖ ἀπό τόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα διέφυγε τήν προσοχή —καί αὐτῶν ἀκόμα τῶν πύρινων λειτουργῶν του— καί εἰσηλθε στή μήτρα τῆς «ἀειπαρθένου» Μαρίας, σάν σέ ἄλλο οὐρανό. Αὐτός λοιπόν, μοῦ φανερώθηκε καί μέ μύησε σ' αὐτά τά θεϊκά μυστήρια. Εἶμαι λοιπόν κήρυκας τοῦ βρέφους. Διαλαλῶ ὅτι «γεννήθηκε παιδί γιά χάρη μας καί μᾶς δόθηκε σάν δῶρο Αὐτός πού εἶναι ὁ προαιώνιος Θεός», ὅπως λέει καί ὁ μέγας προφήτης Ἡσαΐας (Ἠσ. 9, 6). Γεννήθηκα ἀπό μήτρα στείρα, γιατί πρόκειται νά γεννηθεῖ παιδί ἀπό μάνα παρθένο. Πόσο ὑπερφυσικά πράγματα, πόσο παράδοξα θαύματα εἶναι αὐτά, πού χαρούμενα μᾶς μηνύει σήμερα τό ἀγέννητο ἀκόμα βρέφος! Πόσο πρωτοφανῆ μηνύματα θεολογώντας μᾶς προανήγγειλε ὁ γιός τῆς Ἐλισάβετ:

Σκίρτησε ἀπό χαρά λοιπόν ὀλόκληρη ἡ οἰκουμένη, ψάλλε καί ὕμνησε Ἐκκλησία, τά προεόρτια πανηγυρίζοντας, πρὶν ἀπό τή Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, τά γενέθλια τοῦ Ἰωάννη. Γέμισε ἀπό χαρά ὀλόκληρη ἡ κτίση, καθώς δέχεσαι τό μαντατοφόρο τῆς Σαρκώσεως τοῦ βασιλιά τῶν πάντων.

ια'.— Μακαριστέ Ἰωάννη, πού εἶσαι μεγαλύτερος ἀκόμα καί ἀπό τούς πιό ἔνδοξους προφῆτες, ὁ πιό ἐπιφανής ἀπό τούς ἀποστόλους, ὁ πιό ἀξιοτίμητος ἀπ' ὅλους τούς μεγαλομάρτυρες, ὁ κοσμημένος μέ θεία κάλλη ἀρχηγός τῶν ἐρημιτῶν, ὁ ἀγαπημένος φίλος τοῦ πάγκαλου Νυμφίου, τό ἐτοιμασμένο λυχνάρι πού λάμπει τό φῶς ἐκεῖνο, πού μέ λόγια δέν μπορεῖ νά περιγραφεῖ, ὁ ἔμπιστος κήρυκας τοῦ ἄμωμου Ἄμνου, ὁ προσεκτικός ἀκροατής τῆς πατρικῆς φωνῆς, ὁ φημισμένος Βαπτιστής τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀτρόμητος ἔλεγχος τῆς ἀμαρτίας τοῦ Ἠρώδη, ὁ προάγγελος τῆς ζωῆς γιά ὅσους βρίσκονταν στόν Ἄδη,

ἡ σάλπιγγα πού σημαίνει τά Θεϊκά προστάγματα στήν οἰκουμένη, μίλησέ μας
καί τώρα ἀπό τόν οὐρανό, μέ τίς ἱερές πρεσβεῖες σου καί τίς εὐχές τοῦ
μακαριστοῦ πνευματικοῦ πατέρα μου καί δεῖξε τήν εὐμένειά σου στό λαό καί
στό μικρό σου ποίμνιο πού σέ ὑμνεῖ, συγχωρώντας ταυτόχρονα τό τολμηρό
ἐπιχείρημα ἐνός φτωχοῦ, πού στό προσφέρει ὄχι σάν δῶρο, ἀλλά σάν ταπεινό
χρέος καί φόρο πού ὀφείλεται ἀπό τιποτένιο δοῦλο, πού προσφέρεται ὁμως
μέ πόθο ψυχῆς.

Στόν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό πρέπει ἡ δόξα, ἡ τιμή καί ἡ προσκύνηση, καθώς
καί στόν Παντοκράτορα Πατέρα καί στό Πανάγιο Πνεῦμα, τώρα καί πάντοτε
καί στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀπό τό βιβλίο: «Θεϊκό Λυχνάρι, ὁ Τίμιος Πρόδρομος»

Ἐκδόσεις ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Καρέα

Πηγή: Ἱερά Μονή Αγίου Ἰωάννου Καρέα

Επιμέλεια: π. Στέφανος Κωστόπουλος

(Καθεδρικός Ἱερός Ναός Αγίας Τριάδος Βύρωνος)